

Jaarverslag 2015

Inhoud

Voorwoord	3
1 Adviezen	5
1.1 Briefadvies: De waarde van creativiteit	5
1.2 Mkb en hogescholen - Partners in innovatie	6
1.3 Verwevenheid van onderzoek en hoger onderwijs – Eenheid in verscheidenheid	7
1.4 Klaar voor de Toekomst? Naar een brede strategie voor ICT	8
1.5 Landenstudie en briefadvies: Collaborate to innovate – Knowledge and innovation Cooperation between Brazil and the Netherlands	10
1.6 Briefadvies: Blijf scherp op continue ontwikkeling topsectorenaanpak	12
2 Evaluatie AWTI 2010-2014	13
3 Symposia	15
3.1 Symposium: Datagedreven Wetenschap	15
3.2. Discussiebijeenkomst: Collaborate to innovate	15
3.3. Overig	16
4 Communicatie en voorlichting	17
4.1 Adviezen	17
4.2 Website	17
4.3 E-alert	17
4.4 Gezamenlijke Nieuwsbrief Adviesraden	17
4.5 Media en Sociale media	18
5 Samenwerking, (reguliere) overleg, werkbezoeken en lezingen	19
5.1 Contacten Tweede Kamer, Eerste Kamer en bewindspersonen	19
5.2 Aanbieding adviezen	19
5.3 Internationale werkbezoeken en Europa	20
5.4 Werkbezoek in het land, lezingen en andere activiteiten	20
5.5 Bestuurlijk overleg ministeries	20
5.6 Samenwerking andere adviesraden en andere verwante organisaties	20
6 Organisatie en personeel	21
6.1 De raad	21
6.2 Secretariaat	22
6.3 Financiën en budget	22
7 AWTI-publicaties in 2015	23

Voorwoord

2015: Het jaar van terugblikken en vooruit kijken. In 2015 vond een externe evaluatie van de AWTI plaats door een evaluatiecommissie onder leiding van Johan de Leeuw. De zelfevaluatie van de AWTI uit 2014 leverde daarvoor de basis. De evaluatiecommissie oordeelde positief; de adviezen van de AWTI zijn van goede kwaliteit. Maar uiteraard waren er ook verbeterpunten: meer strategische adviesonderwerpen gericht op de lange termijn, meer aandacht voor technologie en innovatie.

Die opmerkingen hebben we ter harte genomen. We hebben een werkprogramma 2016-2018 opgesteld na een intensieve consultatie van 'het veld' en de departementen. Drie thema's staan centraal: internationalisering, innovatief vermogen en publiek-private samenwerking. Aan de uitvoering zijn we voor een deel al in 2015 begonnen. We hebben ook kritisch gekeken naar onze werkwijze, en waar nodig verbeteringen afgesproken en doorgevoerd.

Op ons werkterrein gebeurde het afgelopen jaar veel. 2015 was onder meer het jaar van de Nationale Wetenschapsagenda. In de zomer presenteerden de bewindslieden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de Strategische Agenda Hoger Onderwijs. Bij het ministerie van Economische Zaken (EZ) waren er de updates van het bedrijvenbeleid en het topsectorenbeleid.

2015 leverde een aantal mooie adviezen en rapporten op. Het begon met een bijzonder briefadvies, een gezamenlijk product van de Raad voor Cultuur en de AWTI onder de titel *De Waarde van Creativiteit*. In het najaar verscheen de kabinetsreactie op deze brief, ook in een bijzondere multimediale vorm.

Het advies *MKB en Hogescholen, Partners in Innovatie* is een praktisch advies over de wijze waarop samenwerking tussen MKB en Hogescholen verbeterd kan worden. Het werd in het voorjaar aangeboden door Thecla Bodewes aan minister Bussemaker, aan de hand van een visuele impressie.

Net op tijd voor de presentatie van de Strategische Agenda Hoger Onderwijs kwam de AWTI met zijn advies *Verwevenheid van onderzoek en hoger onderwijs – Eenheid in verscheidenheid*. Dit advies onderstreept het belang van een goede balans tussen onderzoek en onderwijs.

ICT was een belangrijk onderwerp voor de AWTI in 2015. Het advies *Klaar voor de Toekomst? - Naar een brede strategie voor ICT* gaat om technologie, en werd door ons op gronden gericht op ICT. Het beveelt aan om een rijksbreed ICT-beleid te voeren. Nederland doet het nu nog goed op ICT-gebied, maar om onze positie te behouden, moeten we investeren.

Er was in 2015 opnieuw aandacht voor de *Balans van de Topsectoren*, ditmaal in de vorm van een briefadvies. Hierin dringt de AWTI aan op meer aandacht voor cross-overs en op minder complexiteit van de regels. Dat maakt ook de deelname van het mkb makkelijker.

In 2015 bracht de AWTI ook de landenstudie *Collaborate to innovate – Knowledge and innovation Cooperation between Brazil and the Netherlands* uit. Daaraan koppelde de AWTI een briefadvies waarin gepleit wordt voor meer focus in de contacten met Brazilië.

De raad nam afscheid van twee raadsleden: Thecla Bodewes en Luc Soete. Thecla Bodewes vertrok wegens de aanvaarding van een andere functie. Van Luc Soete namen we afscheid na drie rijk gevulde termijnen. De AWTI is Thecla en Luc zeer erkentelijk voor waardevolle en originele bijdragen. Tegelijkertijd werden de voorbereidingen getroffen voor de werving van nieuwe raadsleden. Begin 2016 traden Sjoukje Heimovaara en Koen Debackere toe tot de raad.

In 2015 is gewerkt aan de zichtbaarheid van de AWTI. Met succes. We hebben meer abonnees op de e-mail-alert (en krijgen daardoor ook weer meer reacties), meer volgers op twitter, meer aandacht in de pers, meer afspraken met leden van de Staten-Generaal, meer gesprekken met de bewindspersonen van OCW en EZ, en opnieuw was er een inspirerend gesprek met de Minister-president. De AWTI was regelmatig actief met workshops en op conferenties.

2015 was al met al een positief jaar voor de AWTI. Dat was mogelijk dankzij de inzet en betrokkenheid van de raadsleden en van de staf, inclusief stagiaires en trainees. Wij bedanken raadsleden en de staf.

Den Haag, april 2016

Prof. dr. Uri Rosenthal

Dr. Dorette Corbey

Adviezen

1.1 Briefadvies: De waarde van creativiteit

17 maart 2015

Samenvatting

De Raad voor Cultuur en de Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie hebben gezamenlijk een verkenning uitgevoerd naar de dynamiek in de creatieve industrie. De creatieve industrie verbeeldt ideeën, creëert innovaties en biedt oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

Deze verkenning vormde de basis voor het gezamenlijke advies *De waarde van creativiteit*, waarin de raden een aantal punten onder de aandacht brengen die zij voor beleidsontwikkeling belangrijk vinden:

- ▶ Een betere afstemming realiseren tussen de relevante instrumenten van innovatie-, wetenschaps- en cultuurbeleid. Zo krijgt de culturele, economische en maatschappelijke waarde van creativiteit meer ruimte – zowel binnen als buiten de creatieve industrie.
- ▶ Mogelijkheden creëren om ondersteuning op maat te bieden aan internationale ambities van de creatieve industrie, onder meer door het instrumentarium beter op elkaar te laten aansluiten, samenwerking met andere topsectoren te vergemakkelijken en de gebundelde inzet van de middelen voor culturele, wetenschappelijke en economische diplomatie.
- ▶ Een geïntegreerd programma ontwerpen voor wetenschappelijk, praktijkgericht en ontwerpend onderzoek, langs de lijnen van bijvoorbeeld het NWO-programma Research through design. Universitaire onderzoekers én onderzoekers van hogescholen kunnen voor dat programma gezamenlijk projectvoorstellen indienen voor de thema's architectuur, industrieel ontwerp en mode.
- ▶ De creatieve industrie is een hybride ecosysteem, waarin het talent van de makers - in diverse sectoren en contexten - de drijvende kracht is. Door deze creatieve talenten de ruimte te geven en tot bloei te laten komen, kan hun potentieel beter worden ingezet.

Landing

Op 17 maart 2015 is het gezamenlijke briefadvies *De waarde van creativiteit* schriftelijk aangeboden aan minister Kamp (EZ), minister Bussemaker (OCW) en staatssecretaris Dekker (OCW). Er was beperkte aandacht in de pers voor dit briefadvies. Getwitterd is er vooral door twitteraars die zelf betrokken zijn bij de creatieve industrie, en door kennisinstellingen, gemeentes en ministeries.

Interviews en workshops ter voorbereiding

- ▶ Oriënterende gesprekken: ongeveer 6
- ▶ Expertsmeeting Ondernemen in de creatieve industrie, 15 personen
- ▶ Expertsmeeting Beleid voor de Culturele en Creatieve Industrie, 15 personen

1.2 Mkb en hogescholen - Partners in innovatie

22 april 2015

Samenvatting

Mkb-ondernemingen hebben nieuwe kennis nodig en hogescholen moeten zicht hebben op de praktijk. Betere samenwerking is goed voor de bedrijven, het onderwijs en voor de regio als geheel.

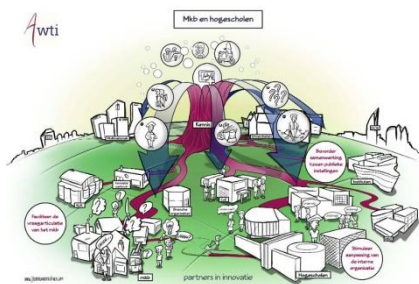
De meeste mkb-ondernemingen zijn voor nieuwe kennis aangewezen op externe kennispartners, waaronder universiteiten, hogescholen en onderzoeksorganisaties zoals TNO. Hogescholen worden steeds belangrijker als kennispartner voor het mkb. Onderzoek behoort – sinds de invoering van de lectoraten bijna vijftien jaar geleden – tot de kerntaken van hogescholen. Het onderzoek dat hogescholen doen past goed bij de behoefte van mkb-ondernemingen: het is kortdurend, multidisciplinair en praktisch. Andersom wordt het mkb ook belangrijker voor hogescholen. Hogescholen leiden op voor een beroepspraktijk die steeds sneller verandert, mede als gevolg van nieuwe technologische ontwikkelingen. Kennisuitwisseling met het bedrijfsleven is noodzakelijk om het onderwijs actueel te houden en de aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren. Een goede samenwerking tussen mkb'ers en hogescholen kan een belangrijke impuls zijn voor regionale groei en werkgelegenheid.

De raad doet drie aanbevelingen om de samenwerking en kennisuitwisseling te verbeteren:

- ▶ Mkb-ondernemingen moeten meer verantwoordelijkheid nemen om individueel of gezamenlijk hun kennisbehoefte te omschrijven. Omdat dit lastig en tijdrovend is en er voldoende onderling vertrouwen moet zijn om kennisvragen te delen, moeten mkb'ers hierin 'ontzorgd' worden. De AWTI stelt o.a. voor om de IPC-regeling opnieuw breed in te voeren en om brancheorganisaties een sterkere rol te laten spelen;
- ▶ Docent-onderzoekers bij hogescholen moeten meer tijd en ruimte hebben om flexibeler te kunnen samenwerken met mkb-ondernemingen. Het is essentieel dat hogescholen over voldoende middelen voor praktijkgericht onderzoek beschikken om dit te realiseren. Hogescholen moeten ook actiever betrokken zijn bij de bedrijven waar studenten stage lopen.
- ▶ Hogescholen, universiteiten en onderzoeksorganisaties moeten elkaar waar nodig weten te vinden en elkaars toegevoegde waarde goed op het netvlies hebben. Zet meer in op de Centers of Expertise als platform voor regionale samenwerking, maak een gezamenlijke databank (wie doet wat) en introduceer prikkels voor samenwerking.

Landing

Op 22 april 2015 werd het advies Mkb en hogescholen – partners in innovatie aangeboden aan minister Bussemaker van OCW door AWTI-voorzitter Uri Rosenthal en AWTI-raadslid Thecla Bodewes. Het betrokken raadslid Thecla Bodewes gaf minister Bussemaker een infographic van het advies; hiermee wil de AWTI zijn advies op een moderne manier toegankelijk maken. Het advies is veel genoemd in de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek. Onderzoek Nederland publiceerde een artikel. Er is veel getwitterd over dit advies.

Interviews en workshops ter voorbereiding

- ▶ Interviews: ongeveer 40 (voornamelijk in 2014)
- ▶ Bijeenkomsten in samenwerking met Saxxion met mkb-ondernemingen en brancheorganisaties (ongeveer 25 deelnemers)
- ▶ Werkbezoeken aan hogescholen en beleidsmakers in Vlaanderen, Duitsland en Denemarken. Van het bezoek aan de laatste twee landen is een aparte publicatie gemaakt, die is ontsloten via de AWTI-website.

Presentaties over advies

- ▶ 7 december 2015 door Emmo Meijer voor de topsector Agri&Food.

1.3 Verwevenheid van onderzoek en hoger onderwijs – Eenheid in verscheidenheid 26 juni 2015

Samenvatting

Uitgangspunt van dit advies is dat de verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek van groot belang is. Dit belang neemt eerder toe dan af, nu de arbeidsmarkt steeds vaker vraagt om *21st century skills*. Hoofdvraag: hoe kan het beleid stimuleren dat deze verwevenheid sterk(er) bijdraagt aan onderwijskwaliteit, onderzoekskwaliteit en de toekomstperspectieven van studenten?

De verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek wordt op universiteiten - door enkele in het advies beschreven ontwikkelingen- op verschillende plaatsen bedreigd. In het hoger beroepsonderwijs komt de verwevenheid juist soms onvoldoende tot stand. Hierbij zijn er grote verschillen tussen studierichtingen, masteropleidingen en bacheloropleidingen, universiteiten en hogescholen. Het hoger onderwijs staat voor de uitdaging om, waar nodig, het tij te keren en de koppeling tussen onderwijs en onderzoek – gedifferentieerd – op de toekomst te richten. Instellingen zelf zijn als eerste aan zet, maar prikkels vanuit de overheid zijn nodig. Hiertoe kunnen de middelen die zijn vrijgekomen door invoering van het leenstelsel worden ingezet.

De AWTI beveelt de bewindslieden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en, waar relevant, het ministerie van Economische Zaken (EZ) het volgende aan:

- ▶ **Analyseer waar de koppeling van onderwijs met onderzoek productief is en versterk die waar nodig**
Vraag instellingen om per type opleiding te benoemen wat onderzoek bijdraagt aan het onderwijs en welk onderzoek daarvoor nodig is.
- ▶ **Versterk de verwevenheid door meer waardering voor onderwijstaken**
Vraag universiteiten sterker te sturen op onderwijskwaliteit, ook via hun personeelsbeleid – het belonen van onderwijsprestaties. Ontwikkel hiervoor kwaliteitsindicatoren, pas hierop de systematiek van de eerste geldstroom aan. Werk aan de integratie van onderwijs- en onderzoeksvisities. Maak goed onderwijs beter zichtbaar via nationale prijzen, onderscheidingen en een onderwijs*ranking*.
- ▶ **Ga door met het ontwikkelen van de onderzoeksfunctie van hogescholen**
Vraag hogescholen en het docentencorps hiertoe bij te scholen, tijd en gelegenheid voor onderzoek te geven en ze daar mede op te beoordelen. Vraag ze het aantal lectoren uit te breiden. Help hogescholen het onderzoek te koppelen aan het onderwijs door uitwisseling van *good practices* en via coaching en scholing. Faciliteer de ontwikkeling van indicatoren voor het belang en de kwaliteit van praktijk gericht onderzoek.

► **Benut samenwerking**

Steun universiteiten en hogescholen die opleidingen, of onderdelen van opleidingen samen willen aanbieden, samen MOOCs ontwikkelen, studenten bij andere onderzoeksinstanties ervaring willen laten opdoen etcetera.

► **Investeer in onderzoek**

Het wetenschappelijke inzicht in de koppeling onderwijs -onderzoek is vooralsnog beperkt, een stevigere empirische basis is nodig.

Landing

Op 26 juni 2015 is het advies schriftelijk aangeboden aan minister Bussemaker van OCW en aan minister Kamp van EZ.

Het betrokken AWTI-raadslid Luc Soete gaf een interview aan het wetenschapsblad Th&ma (verschenen in maart 2016). Ook hebben raadsmedewerkers Kathleen Torrance en Marcel Kleijn een artikel geschreven voor het tijdschrift HO management (november 2015) en het wetenschapsblad Th&ma.

Dit advies heeft input geleverd voor de nieuwe Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek, die in juli is uitgekomen. In deze agenda zijn veel punten uit dit advies terug te vinden.

Interviews en workshops

- Interviews ter voorbereiding: ongeveer 15
- Werkbezoeken aan beleidsmakers in Duitsland en Denemarken. Van het bezoek aan deze landen is een aparte publicatie gemaakt, die is ontsloten via de AWTI-website.
- Voor dit advies is tevens gebruik gemaakt van gesprekken die gevoerd zijn ter voorbereiding op het advies Mkb en hogescholen.

Presentaties over advies

- 10 september 2015 door Kathleen Torrance op het ministerie van EZ.
- 15 oktober 2015 lezing door Kathleen Torrance en Dorette Corbey voor TU Delft.

1.4 Klaar voor de Toekomst? Naar een brede strategie voor ICT 21 september 2015

Samenvatting

Alle technologische ontwikkelingen die ertoe doen, zijn afhankelijk van ICT. Overal veranderen ICT-toepassingen het karakter van onze economie, ons werk en ons leven. Zonder ICT geen kennissamenleving. Toch staat het belang van ICT nog altijd te weinig op het netvlies bij beleidsmakers en politici. Het is tijd voor substantiële stappen in het beleid gericht op ICT.

ICT transformeert onze economie: nieuwe producten verschijnen, wereldmarktleiders komen op en gaan ten onder. Markten fragmenteren, mkb-bedrijven bedienen de hele wereld, routinearbeid verdwijnt, robots verschijnen, nieuwe banen ontstaan. Daarnaast transformeert ICT onderzoek en innovatie. Internationale netwerken van onderzoekers worden steeds belangrijker. Onderzoek en innovatie worden meer datagedreven en transdisciplinair. Nederland moet zich daar beter op voorbereiden.

► **ICT centraal**

Het is hoog tijd dat de ontwikkeling van de Nederlandse ICT-capaciteit in het hart van het overheidsbeleid komt. Dat vraagt allereerst om een duidelijke, integrale visie op de betekenis van ICT voor de ontwikkeling van de Nederlandse economie en samenleving. Ook is het van belang dat de publieke verantwoordelijkheid voor ICT veel beter binnen de rijksoverheid wordt gecoördineerd.

► **ICT in het innovatiebeleid**

De topsectoren hebben de verantwoordelijkheid voor ICT-innovatie de afgelopen jaren samen gedeeld. Waar iedereen verantwoordelijk is, is niemand verantwoordelijk. De AWTI vindt dat het moment gekomen is waarop de topsectoren de krachten moeten bundelen en ICT-innovatie gezamenlijk moeten oppakken en financieren.

► **ICT in het onderzoeksbeleid**

Toponderzoek in Nederland vereist een ICT-infrastructuur van wereldklasse. De overheid moet SURF (de ICT-samenwerkingsorganisatie van het Nederlandse hoger onderwijs en onderzoek) de middelen verschaffen om topkwaliteit in ICT te kunnen blijven bieden. Dat betekent bijvoorbeeld in de Nationale Wetenschapsagenda anticiperen op een toename aan ICT-investeringen.

► **ICT in het onderwijs**

Een samenleving waarin ICT een dominante technologie is, stelt specifieke eisen aan onderwijs. Daarbij gaat het niet alleen om investeren in kennis op academisch niveau van data sciences en data analytics, machine learning en kunstmatige intelligentie. Het gaat er ook en vooral om te zorgen dat alle scholieren enig begrip ontwikkelen van wat met computertechnologie mogelijk is en hoe het werkt.

Landing

Het advies *Klaar voor de Toekomst?* werd op 21 september 2015 aangeboden aan de ministers Kamp (EZ) en Bussemaker (OCW) en staatssecretaris Dekker (OCW) door voorzitter Uri Rosenthal en AWTI-raadslid Emmo Meijer. Deze aanbieding vond plaats tijdens een overleg met alle boegbeelden uit de topsectoren.

Tijdens de algemene beschouwingen over de EZ-begroting, onderdeel Economie en Innovatie, heeft SP-kamerlid Sharon Gesthuizen de minister van EZ om een reactie op het advies gevraagd.

De AWTI heeft met dit advies een belangrijke input geleverd voor de Nationale Wetenschapsagenda, die eind 2015 werd gepubliceerd.

Er was veel aandacht in de pers: achttien berichten in de week na de aanbidding (in o.a. FD, ScienceGuide, Binnenlands Bestuur, AutomatiseringGids, Nederland ICT en Onderzoek Nederland). Ook was er veel aandacht op twitter.

Interviews en workshops

- ▶ Interviews ter voorbereiding: er is met ruim 50 mensen gesproken (voornamelijk in 2014)
- ▶ De VNO-NCW Technologielcommissie heeft op 9 april 2015 gereageerd op een concept
- ▶ Van vijf deskundigen is een schriftelijke reactie op een concepttekst ontvangen.

Presentaties over advies

- ▶ Het AWTI-symposium Datagedreven wetenschap op 5 juni 2015 in Amsterdam was georganiseerd naar aanleiding van dit advies (zie paragraaf 3.1).
- ▶ Op 25 maart 2015, presentatie door Paul Diederer tijdens een workshop van 6CP in Wenen.
- ▶ Op 10 september 2015, presentatie door Paul Diederer voor beleidsmedewerkers van het ministerie van EZ.
- ▶ Op 7 juli, presentatie door Paul Diederer tijdens workshop OESO/AWTI Datadriven economies bij het ministerie van EZ.
- ▶ Op 9 maart 2016, nadere toelichting en gedachtewisseling door Paul Diederer en Marcel Kleijn met beleidsmedewerkers van het ministerie van EZ.

1.5 Landenstudie en briefadvies: Collaborate to innovate – Knowledge and innovation Cooperation between Brazil and the Netherlands

15 oktober 2015

Samenvatting

De AWTI wil graag leren van andere landen en is om die reden in 2012 gestart met een landenreeks over wetenschap, technologie en innovatie in andere landen. In 2015 kwam het derde deel uit waarin de raad ervoor koos om inzicht te verkrijgen in het kennis en innovatiesysteem van Brazilië, en het identificeren van kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven en de kennisinstellingen (in vergelijking met andere Latijns Amerikaanse landen). Deze studie is uitgevoerd door de economisch adviseurs, Phil Compennolle en Peter de Koning. Elsevier heeft ten behoeve van de studie basisgegevens aangeleverd.

Nederland is gebaat bij meer samenwerking met Brazilië op het domein van innovatie en wetenschap. Maar voor succesvolle samenwerking zijn gerichte keuzes voor samenwerkingsgebieden nodig. Ook zijn goede afstemming binnen de 'gouden driehoek' en oog voor de lange termijn van groot belang.

▶ Samenwerkingsgebieden

Er zijn veel kennisdomeinen waar Nederland wat te bieden heeft en die aansluiten op de Braziliaanse vraag: de bio-based economy, landbouw, duurzame energie, water, gezondheid, cyber-technologie en lucht- en ruimtevaart. Per domein zijn maatwerk en verdieping van de relaties nodig.

▶ Gouden driehoek

Profileer Nederland als gouden-driehoekland. In Brazilië bestaat grote behoefte aan betere samenwerking tussen bedrijven, overheden en kennisinstellingen. Nederland heeft veel ervaring met het organiseren van publiek-private partnerschappen (PPP's). Het presenteren van reeds succesvolle Braziliaans-Nederlandse PPP's op handelsbeurzen is een goede manier om de Braziliaanse interesse te vergroten.

► **Lange termijn**

Succesvolle samenwerking op het terrein van wetenschap, technologie en innovatie vraagt om langetermijninvesteringen in relaties. In de samenwerking met Brazilië zijn weinig quick wins te verwachten. Daar komt bij dat deze samenwerking niet altijd gemakkelijk is. Brazilië is een relatief gesloten land en neigt er naar vooral eigen oplossingen te zoeken. Internationale samenwerking vergt extra overtuigingskracht en een lange adem.

Landing

Op 4 augustus heeft de raad zijn landenstudie schriftelijk verzonden aan minister Bussemaker (OCW) en Kamp (EZ) en aan staatssecretaris Dekker (OCW). De studie ging vergezeld van een briefadvies.

Op 9 november 2015 werd de studie formeel aangeboden aan de ambassadeur van Brazilië Piragibe Dos Santos Tarragô en directeur-generaal van het ministerie van OCW Hans Schutte door voorzitter Uri Rosenthal. Dit gebeurde tijdens een discussiemiddag georganiseerd door de AWTI, die druk werd bezocht door zo'n 40 deelnemers.

Interviews en workshops ter voorbereiding

- ▶ Interviews ter voorbereiding: ongeveer 40
- ▶ Werkbezoek aan Brazilië. Van het bezoek is een verslag gemaakt, dit is te vinden op de website.

1.6 Briefadvies: Blijf scherp op continue ontwikkeling topsectorenaanpak

21 oktober 2015

De topsectorenaanpak verdient verbetering. De mooie plaats van Nederland op internationale ranglijsten is geen reden om tevreden achterover te leunen. Het belangrijkste probleem is dat de financiering van crosssectorale thema's nog steeds moeilijk is. Daarnaast is de TKI-toeslagregeling te weinig aantrekkelijk en het budget is te versnipperd. Dit zijn problemen in de topsectorenaanpak die op korte termijn aangepakt moeten worden.

▶ Overheid op goede weg

Hoewel het nog niet duidelijk is in hoeverre de stijging op de ranglijsten komt door de topsectorenaanpak, lijkt de overheid met deze aanpak op de goede weg. Met name de publiekprivate samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen en de gezamenlijke aanpak ten aanzien van internationalisering, human capital en wet- en regelgeving zijn sterke punten van de aanpak. Buitenlandse beleidsmakers tonen inmiddels warme belangstelling voor de Nederlandse aanpak. Toch moet de overheid scherp blijven en de aanpak continue verbeteren.

▶ Geef prikkels voor financiering van crosssectorale samenwerking

Hoewel het nog niet duidelijk is in hoeverre de stijging op de ranglijsten komt door de topsectorenaanpak, lijkt de overheid met deze aanpak op de goede weg. Maar de topsectoren moeten hun eigen agenda overstijgen. Er zijn te weinig prikkels in het systeem om te investeren in gezamenlijke thema's, zoals de BioBased Economy en ICT. De overheid moet de topsectoren daartoe met gerichte prikkels stimuleren. De maatschappelijke uitdagingen kunnen daarvoor als uitgangspunt dienen. De raad adviseert om de financiering richting topsectoren in grotere blokken te alloceren rondom enkele zorgvuldig gekozen maatschappelijke thema's.

▶ Maak de TKI-toeslagregeling aantrekkelijker

Diverse grote bedrijven organiseren hun samenwerking met kennisinstellingen buiten de Topconsortia voor Kennis en Innovatie (TKI's) om of richten zich alleen op Europese programma's. De TKI-toeslagregeling is niet aantrekkelijk genoeg voor veel bedrijven. De raad denkt aan het vereenvoudigen van de inzet van TKI-toeslag of het substantieel verhogen van het percentage van 25% om de regeling aantrekkelijker te maken.

Landing

Op 21 oktober 2015 is het briefadvies *Blijf scherp op continue ontwikkeling topsectorenaanpak* schriftelijk aangeboden aan minister Kamp (EZ) en staatssecretaris Dekker (OCW). Het advies kreeg veel aandacht in de pers van o.a. FD, ScienceGuide, VNO-NCW, Bits&Chips. Op twitter ontstond ook een levendige discussie. De Tweede Kamer heeft een week na de publicatie gereageerd op dit briefadvies. De scripties van Lieke van Son en Maaïke den Heijer, die in 2015 hun scriptieonderzoek over de topsector Energie resp. Life Sciences hebben uitgevoerd bij de AWTI, vormden mede input voor het briefadvies. De scriptie van Lieke van Son is gepubliceerd op de AWTI-website.

Interviews en workshops ter voorbereiding

- ▶ Interviews: ongeveer 25

Evaluatie AWTI 2010-2014

2015 was een belangrijk jaar voor de AWTI want na 10 jaar is de raad geëvalueerd.

De Kaderwet adviescolleges bepaalt dat strategische adviesraden elke vier jaar geëvalueerd worden. De AWT is in 2005 voor het laatst geëvalueerd.

In het kader van de reorganisatie van het adviesstelsel werd in de periode 2007- 2010 gesproken over een fusie van de AWT met de Algemene Energieraad AER). Door de onzekerheid over het voortbestaan en de vorm van de raad werd in 2010 afgezien van een evaluatie van de raad. Uiteindelijk koos men niet voor een fusie met de AER, maar voor een uitbreiding van het werkterrein van de AWT met innovatie. Deze uitbreiding kreeg formeel per 1 augustus 2014 zijn beslag en werd de raad getransformeerd van AWT naar AWTI. Naast algemeen innovatiebeleid heeft de AWTI tevens de opdracht specifiek te adviseren over innovatie op het gebied van energie.

De AWTI is geëvalueerd over de periode 2010-2014. De evaluatie is opgesteld door een commissie onder leiding van ir. Johan de Leeuw. De commissie kwam in haar rapport met dertien aanbevelingen:

- 1 Nog meer focus op strategische adviezen, minder gerichtheid op beleidsontwikkeling.
- 2 Nog meer aandacht voor technologie en innovatie.
- 3
 - a. Systematischer raadpleging van stakeholders bij het werkprogramma.
 - b. Neem ook andere beleidsvelden op.
- 4 Stem het werkprogramma nadrukkelijker af op dat van andere adviesraden en van onderzoeksinstituten binnen het domein WTI.
- 5 Zorg voor ruimte bij de adviesvragen.
- 6 Verbeter de werkwijze door:
 - a. Startbijeenkomst met stakeholders.
 - b. Werken met coreferenten.
 - c. Zet activerende werkvormen in.
 - d. Meer samenwerking met andere adviseurs op WTI-terrein.
 - e. Externe experts.
 - f. Maak gebruik van opties en scenario's.
- 7
 - a. Stop met landenstudies.
 - b. Stop met evaluatieve adviezen.
 - c. Maak vaker een briefadvies.
- 8 Zet andere vormen van communicatie in.
- 9 Monitor de doorwerking.
- 10 Meer intern feedback.
- 11 Vrijheid bij werving van staf.
- 12 Professionaliseer werkprocessen.
- 13 Verruim het budget.

De AWTI reageerde in de zomer op het evaluatierapport. Hij toonde zich ingenomen met het rapport en met het positieve beeld dat uit de evaluatie naar voren komt. De evaluatiecommissie beoordeelt de kwaliteit van de adviezen als 'goed'. De AWTI wil voortdurend blijven werken aan de verdere verbetering van kwaliteit van zijn werk. Naar aanleiding van het evaluatierapport zijn de eigen werkprocessen en kwaliteitscriteria nog eens doorgelicht. De aanbevelingen om meer aandacht te besteden aan strategische vraagstukken en aan vraagstukken op het gebied van technologie en innovatie nam de AWTI ter harte bij het formuleren van het

werkprogramma 2016-2018. Uiteraard zoekt de AWTI naar methoden en middelen om externe communicatie te professionaliseren, en naar moderne vormen van presentatie van zijn inzichten. Een volledige versie van de reactie van de AWTI op het rapport van de evaluatiecommissie is te vinden op de website.

Symposia

3.1 Symposium: Datagedreven Wetenschap

Op 5 juni 2015 was de AWTI op bezoek bij het Amsterdam Science Park. De raad vergadert periodiek buiten Den Haag om direct het gesprek aan te gaan met ervaringsdeskundigen en experts op het gebied van wetenschap en innovatie.

Voor de raadsvergadering van juni 2015 was de AWTI te gast bij ARCNL (Advanced Research Center for Nano-Lithography). Aansluitend legde Joost Frenken tijdens zijn lunchpresentatie de complexe materie waarmee dit instituut zich bezighoudt op een toegankelijke manier uit, waarna de raad een rondleiding kreeg door het lab.

In de middag heette het Nikhef (Nationaal instituut voor subatomaire fysica) de AWTI welkom. Aldaar vond een AWTI-workshop plaats rondom het thema *Datagedreven Wetenschap*. Ongeveer veertig mensen vanuit andere kennisinstellingen, overheden, bedrijfsleven en intermediaire organisaties waren aanwezig.

Na de introductie, door AWTI-raadslid Emmo Meijer van het advies 'Klaar voor de toekomst? – naar een brede strategie voor ICT', was het de beurt aan drie sprekers. Gastheer Stan Bentvelsen sprak over het Nikhef en hun bijdrage aan het onderzoek met de LHC (deeltjesversneller) van CERN. Wilco Hazeleger (directeur NLeSC) illustreerde de diversiteit van datagedreven wetenschap met enkele voorbeelden vanuit zijn eScience centrum. Wessel Kraaij (TNO) gaf een persoonlijk en praktisch voorbeeld van het nut van datagedreven wetenschap. Tussendoor zorgden drie pitches en startups voor praktijkvoorbeelden: a) Cees Snoek vertelde over de aard en nu van technieken voor beeldherkenning; b) Jan Pruis lichtte de techniek en toepassing van *face analysis technology* toe; c) Jochem de Boer (CTcue) illustreerde hoe met slimme programmatuur voor tekstanalyse gericht patiëntendata voor klinisch onderzoek uit omvangrijke verzamelingen medische bestanden gefilterd kunnen worden.

3.2. Discussiebijeenkomst Collaborate to innovate

De AWTI organiseerde op 9 november 2015 de discussiebijeenkomst *Collaborate to Innovate*. Tijdens de discussiemiddag werd de landenstudie *Collaborate to Innovate: Knowledge and Innovation Cooperation between Brazil and the Netherlands* formeel aangeboden aan de ambassadeur van Brazilië Piragibe Dos Santos Tarragô en directeur-generaal van het ministerie van OCW, Hans Schutte door voorzitter Uri Rosenthal. Aan de landenstudie werd ook het briefadvies *Collaborate to innovate* gekoppeld. Deze twee recente adviezen, over het belang te investeren in samenwerking tussen Nederland en Brazilië op het gebied van kennis en innovatie, vormden de aanleiding voor deze discussiebijeenkomst, die gehouden werd op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Deze middag werd druk bezocht door ongeveer veertig deelnemers. Na een korte inleiding door voorzitter Uri Rosenthal gaven de Ambassadeur Piragibe Dos Santos Tarragô en DG Hans Schutte een reactie op het advies. Aansluitend werden door Kees Koonings (CEDLA), Ingrid Houthuysen (NLR-TU Delft) en Peter Zuurbier (Wageningen UR) presentaties gehouden die een schets gaven van de recente ontwikkelingen in Brazilië in het algemeen en van de samenwerking tussen Brazilië en Nederland op het terrein van onderzoek, ontwikkeling en innovatie op het terrein van de luchtvaart en de voedselproductie in het bijzonder.

3.3. Overig

Op 14 december 2015 heeft de AWTI een informele bijeenkomst met vijf externe gasten georganiseerd naar aanleiding van de column *Impuls voor niet-technologische innovatie*. Daar werd besloten om gezamenlijk een column te schrijven over de noodzaak om – naar analogie van de NWA - een nationale impact-agenda op te stellen.

Communicatie en voorlichting

4.1 Adviezen

De AWTI brengt vooral adviezen uit. Voor kortere of meer urgente vragen wordt ook wel eens gekozen voor een briefadvies. Daarnaast schrijven raads- of stafmedewerkers af en toe een column of achtergrondstukken die meer ingaan op de actualiteit. De AWTI geeft publicaties in eigen beheer uit. Zijn publicaties verspreidt de AWTI breed. De bewindspersonen van de ministeries EZ en OCW, de Tweede Kamerleden van de commissies OCW en EZ, een brede selectie uit de media als uit het veld ontvangen de publicaties van de AWTI (zie lijst, paragraaf 6).

4.2 Website

Een belangrijk communicatiemiddel vormt de website (www.awti.nl). De website geeft actuele en algemene informatie over de awti, zijn medewerkers, de adviezen en de lopende onderzoeken. De wekelijks uitgebrachte email-alert is hierop terug te vinden alsook columns van raads- of stafleden. De website wordt soms actief benut om inbreng te verzamelen voor adviezen en werkprogramma zo is bijvoorbeeld voor het werkprogramma van 2015 de mogelijkheid gegeven om te kunnen reageren. Alle publicaties vanaf 1991 zijn gratis te downloaden vanaf de website.

4.3 E-alert

Eenmaal per week attendeert de AWTI geïnteresseerden per e-mail op actuele nationale en internationale artikelen en documenten die relevant zijn voor het wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid. De e-mail alert heeft een groeiend aantal abonnees, inmiddels zo'n 2600. Hij wordt gewaardeerd en benut voor input voor het werkprogramma, nieuwe adviezen en eigen columns.

4.4 Gezamenlijke Nieuwsbrief Adviesraden

De Gezamenlijke Nieuwsbrief Adviesraden is een digitale coproductie van aantal adviesorganen, waaronder de RLI, RMO, Rob, Onderwijsraad, Raad voor Cultuur, RVZ, AIV, Rfv, SER, KNAW, WRR, Adviescommissie Vreemdelingenzaken en de AWTI. Deze Nieuwsbrief biedt in een handzaam overzicht actuele informatie over komende en recent verschenen adviezen, kabinetsreacties, publicaties en activiteiten. De digitale Nieuwsbrief verschijnt regelmatig via een e-mail. Momenteel zijn er circa 700 abonnees. De nieuwsbrief is te lezen via de website: <http://www.nieuwsbriefadviesraden.nl>.

Gezamenlijke
Adviesraden

4.5 Media en Sociale media

Artikelen van publicaties verschijnen vaak in grote dagbladen en/of op hun websites en iets later in vaktijdschriften.

Dit jaar hebben het Financieele Dagblad, Volkskrant, Trouw, Onderzoek Nederland, ScienceGuide, het wetenschapsblad Th&ma e.a. met enige regelmaat een artikel gepubliceerd waarin gerefereerd werd aan de AWTI.

De AWTI heeft in 2015 intensief gebruik gemaakt van het Sociale mediakanaal Twitter. In het begin van het jaar had de AWTI 453 volgers en is zelf meer twitteraars gaan volgen. Eind van het jaar was het aantal volgers verdubbeld naar 817 en volgt de AWTI zelf ook steeds meer twitteraars. Twitter wordt vooral gebruikt om mensen te attenderen op een nieuwe publicatie en op de hoogte te houden van noemenswaardigheden tijdens symposia die georganiseerd werden door de AWTI.

Januari 2015

453 volgers

December 2015

817 volgers

Samenwerking, (reguliere) overleg, werkbezoeken en lezingen

5.1 Contacten Tweede Kamer, Eerste Kamer en bewindspersonen

- ▶ Afzonderlijke gesprekken met de volgende Tweede Kamerleden: Harm Beertema, Reinetta Klever (*PVV*), Michiel van Veen (*VVD*), Mei Li Vos (*PvdA*), Agnes Mulder, Michel Rog (*CDA*), Paul van Meenen (*D66*), Sharon Gesthuizen (*SP*), Rik Grashoff (*GroenLinks*) (*Rosenthal/Corbey/Diederer*).
- ▶ Overleg tussen premier Mark Rutte en Frissen, Peels, Schuurmans, Soete, Rosenthal en Corbey in het Torentje.
- ▶ Bestuurlijk overleg met minister Kamp van EZ en staatssecretaris Dekker van OCW (*Rosenthal/Corbey*).
- ▶ Overleg met Staatssecretaris Dekker over open science (*Frissen, Peels, Knops, Corbey*).
- ▶ Diverse malen gesproken met Eerste Kamer-lid Jan Anthonie Bruijn (*Rosenthal/Diederer*).
- ▶ Gesprek met Michiel Boots (adviseur Mark Rutte) (*Rosenthal/Corbey*).

- ▶ vlnr: Martin Schuurmans, Emmo Meijer, Dorette Corbey, Mark Rutte, Uri Rosenthal, Arno Peels en Valerie Frissen

5.2 Aanbieding adviezen

- ▶ Gezamenlijk briefadvies Raad voor Cultuur en AWTI: De waarde van creativiteit. Schriftelijk aangeboden aan minister Kamp (EZ), minister Bussemaker (OCW) en staatssecretaris Dekker (OCW).
- ▶ Advies: Mkb en hogescholen. Aangeboden aan minister Bussemaker (OCW) (*Rosenthal en AWTI-raadslid Bodewes*).
- ▶ Advies: Verwevenheid van onderzoek en hoger onderwijs – Eenheid in verscheidenheid. Schriftelijk aangeboden aan minister Bussemaker (OCW) en minister Kamp (EZ).
- ▶ Klaar voor de Toekomst? – Naar een brede strategie voor ICT.
- ▶ Aangeboden aan de ministers Kamp (EZ) en Bussemaker (OCW) en staatssecretaris Dekker (OCW) (*Rosenthal en AWTI-raadslid Meijer*).

- ▶ Landenstudie: Collaboratie to innovate – Knowledge and innovation Cooperation between Brazil and the Netherlands.
Aangeboden aan de Braziliaanse ambassadeur Piragibe Dos Santos Tarragô en directeur-generaal Hans Schutte (OCW).
- ▶ Briefadvies: Blijf scherp op continue ontwikkeling topsectorenaanpak.
Schriftelijk aangeboden aan minister Kamp (EZ) en staatssecretaris Dekker (OCW).

5.3 Internationale werkbezoeken en Europa

- ▶ Bezoek van de Finse delegatie van het ministerie van Werkgelegenheid en Economie (*Rosenthal, Corbey*).
- ▶ Bezoek Robert-Jan Smits van de Europese Commissie (*Corbey*).
- ▶ Bezoek aan Brussel rondom open science. Gesprekken o.a. met ERC, Europese Commissie, Neth-ER, Brussel (*Corbey, Knops*).
- ▶ Jaarlijkse secretarissenoverleg Europese zusterorganisaties, Berlijn (*Diederer*).
- ▶ Deelname aan jaarlijkse conferentie Europese zusterorganisaties, Bern (*Rosenthal, Corbey*).
- ▶ Lezing gehouden tijdens symposium Six Sountries Programme (6CP), Wenen (*Diederer*).
- ▶ Bezoek aan iMinds (*Diederer, Kleijn, Linkels*).

5.4 Werkbezoek in het land, lezingen en andere activiteiten

- ▶ Werkbezoek aan ARCNL, Science Park in Amsterdam (raad en staf).
- ▶ High Level netwerkconferentie, initiatief van EZ (*Corbey/Diederer*).
- ▶ Nationale Wetenschapsagenda (NWA) (*Corbey*).
- ▶ Jubileumcongres 40 jaar Vereniging Hogescholen (*Corbey, Diederer*).
- ▶ STW-jaarcongres 2015 (*Meijer*).

5.5 Bestuurlijk overleg ministeries

- ▶ Periodiek overleg met de directeuren-generaal van EZ en OCW, drie keer per jaar (*Rosenthal, Corbey*).
- ▶ Regelmatig ambtelijk overleg afzonderlijk bij EZ of OCW (*Corbey, Kleijn*).

5.6 Samenwerking andere adviesraden en andere verwante organisaties

- ▶ Voorzittersoverleg: voorzitters van strategische adviesraden, circa drie maal per jaar.
- ▶ Informeel voorzittersoverleg met voorzitters uit de wereld van kennis en innovatie (AcTI, NWO, KNAW, WRR, HBO-raad, TNO).
- ▶ Secretarissenoverleg, secretarissen van adviesraden, circa vier keer per jaar.
- ▶ Overleg op ambtelijk niveau met Rathenau, NWO, KNAW, TNO, VNO-NCW over wetenschapsbeleid en innovatie (adviezen en andere activiteiten) (*Corbey*).
- ▶ VSNU: (*Rosenthal, Dittrich, Scholten, Corbey*).
- ▶ Raad voor Cultuur: gezamenlijk adviestraject De waarde van creativiteit (*Frissen, van Smaalen*).
- ▶ Forum Beroepsonderwijs: met Platform Bèta Techniek, Rathenau, Nationale DenkTank, Hobéon en Kennisland (*Corbey, Kleijn*).
- ▶ Braziliaanse ambassade (*Collaboratie to innovate*).
- ▶ Met Rathenau en KNAW is samengewerkt aan de totstandkoming van een gezamenlijk traject *Balans vd wetenschap* (*Corbey*).

Organisatie en personeel

6.1 De raad

De AWTI bestond in 2015 uit tien leden, inclusief de voorzitter. In totaal heeft de raad elf keer plenair vergaderd. Naast de plenaire bijeenkomsten komen raadsleden en raadsmedewerkers ook in kleinere samenstellingen bijeen, in de zogeheten projectgroepen die rond het adviestraject worden geformeerd. Deze projectgroepvergaderingen hebben zo'n 30 keer plaatsgevonden.

De samenstelling van de raad was in 2015 als volgt:

- ▶ Prof.dr. U. (Uri) Rosenthal (voorzitter)
- ▶ Prof.dr.ing. D.H.A. (Dave) Blank
- ▶ Mevrouw ing. T.E. (Thecla) Bodewes (tot 1 september 2015) (niet op de foto)
- ▶ Mevrouw prof. dr. R. (Roshan) Cools
- ▶ Mevrouw prof.dr. V.A. (Valerie) Frissen
- ▶ Prof.dr. ir. T.H.J.J. (Tim) van der Hagen
- ▶ Prof.dr. E. (Emmo) Meijer
- ▶ Dr.ir. A.J.H.M. (Arno) Peels
- ▶ Prof.dr.ir. M.F.H. (Martin) Schuurmans
- ▶ Prof.dr. L.L.G.(Luc) Soete (tot en met 31 december 2015) (niet op de foto)
- ▶ Mevrouw dr. D.J.M (Dorette) Corbey (secretaris)

6.2 Secretariaat:

Het secretariaat bestond aan het eind van 2015 uit twaalf personen. Gezamenlijk ondersteunen zij de raad inhoudelijk en facilitair bij zijn werkzaamheden. De samenstelling van het secretariaat was in 2014 als volgt:

- ▶ Mevrouw Dr. D.J.M. (Dorette) Corbey (directeur)

Wetenschappelijke staf

- ▶ Dr. P.J.M. (Paul) Diederer (plaatsvervangend secretaris/directeur)
- ▶ Dr. C.L.M. (Christien) Dohmen, gedetacheerd vanuit RVO (vanaf 15 april 2015)
- ▶ Dr. mr. H.P.A. Knops (senior raadsmedewerker vanaf 1 mei 2015)
- ▶ Dr. M.J. (Marcel) Kleijn (senior raadsmedewerker)
- ▶ Drs. W. (Wijnand) van Smaalen MSc (senior raadsmedewerker tot 1 december 2015)
- ▶ Dr. K.A. (Kathleen) Torrance (senior raadsmedewerker)
- ▶ Drs. R. (Ruud) Verschuur (medior raadsmedewerker)

Ondersteuning

- ▶ Mevrouw R. (Rita) Isrie
- ▶ Mevrouw S. (Sharita) Peek
- ▶ P. (Paul) Seijmonsbergen
- ▶ Mevrouw E. (Esther) de Swart
- ▶ Mevrouw G. (Trudi) van der Wiel

Rijkstrainees en Stagiaires

- ▶ Hilde de Bruijn (rijkstraine) (tot 1 maart)
- ▶ Bart van Gent (rijkstraine) (van 1 maart – 1 september)
- ▶ Nicole Linkels (rijkstraine) (vanaf 1 september)
- ▶ Lieke van Son (stagiaire)
- ▶ Maaïke den Heijer (stagiaire)
- ▶ Isabella van Elzaker (stagiaire)
- ▶ Hein Brookhuis (stagiair)
- ▶ Dennis Krijger (stagiair)
- ▶ Servia de Palm (stagiaire)

6.3 Financiën en budget

De AWTI heeft een jaarbudget van ca. 1,4 miljoen euro. Het merendeel van dit budget (ca. 1 miljoen euro) gaat naar personele kosten: vergoedingen van raadsleden en voorzitter en salarislasten van het secretariaat. Verder heeft de AWTI 80.000 euro gespendeerd aan inhuur van externe deskundigen, veelal door beleidsstudies te laten uitvoeren. Operationele kosten (vooral drukwerk en verzenden) en huisvestingskosten (huur pand, schoonmaak e.d.) vormen de resterende kosten posten. Over de besteding van de middelen die de AWTI van OCW en EZ krijgt, legt hij op reguliere wijze verantwoording af aan deze departementen.

AWTI-publicaties in 2015

Adviezen

- ▶ Maart, Briefadvies: De waarde van creativiteit.
- ▶ April, Mkb en hogescholen – Partners in innovatie. ISBN- 9789077005712
- ▶ Juni, Verwevenheid van onderzoek en hoger onderwijs – Eenheid in verscheidenheid. ISBN- 9789077005729
- ▶ September, Klaar voor de Toekomst? – Naar een brede strategie voor ICT. ISBN- 9789077005736
- ▶ Oktober, Briefadvies: Collaborate to Innovate – Knowledge and Innovation Cooperation between Brazil and the Netherlands
- ▶ Oktober, Briefadvies: Blijf scherp op continue ontwikkeling topsectorenaanpak

Landenstudie

- ▶ Augustus, Collaborate to Innovate – Knowledge and Innovation Cooperation between Brazil and the Netherlands. ISBN- 9789077005743

AWTI-webpublicaties

- ▶ September, Impuls voor niet-technologische innovatie. Marcel Kleijn

Verslagen

- ▶ Juni, Verslag AWT symposium 'Datagedreven Wetenschap'. Bart van Gent
- ▶ Augustus, Brazilië – een impressie van een land in verandering. Dorette Corbey

Jaarverslag

- ▶ Maart, Jaarverslag 2014

Werkprogramma

- ▶ September, Werkprogramma 2016-2018

Overige

- ▶ April, Verslag werkbezoeken aan Duitsland en Denemarken. Hanneke Bodewes en Marcel Kleijn
- ▶ Oktober, Evaluatie AWTI (2010-2014) en reactie AWTI
- ▶ November, Scriptie: Evaluatie van de topsector Energie vanuit een evolutionair perspectief. Lieke van Son